

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

Quarta causa. Quarta quis accuset, quis possit testificari. Sex quæstiones
quartæ causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

erminata. Sicut enim in septimo lib. codicis, tit. de a ordine co-
gnitionum, l. de hereditate, legitur. ¶ [Si de hereditate & li-
beritate controversia est, prius agi causa libertatis debet.] Item
lege sequenti. b. ¶ [Si crimen aliquod inferatur ei, qui ingenuum
est dicitur, ante liberalia causa sua ordinis agi debet, cognitionem
suum prædictum probante: quoniam necesse est, ante se, si delictum
probatum fuerit, utrum in liberum, an ut in servum constitui o-
portet iudicium.] Item. 3. ps. ¶ [Qui confiterit se pati con-
tra virginem suam, frigida populi filii dari persecutum accusandi e-
tum, qui se suum dominum esse fatetur.]

3. ps. ¶ Causa d. vero liberali terminata, si servus promu-
tus fuerit, dominum suum accusare non poterit.] Codicis lib. 9.
tit. i. penitentia. ¶ [Si qui ex familiaribus, vel ex servis cu-
juslibet domus, cuiusvisus, criminis delator, atq. accusator emergerit,
suis existimationem, capta, atq. fortuna peritura, cuius familiari-
tati, vel dominus insisteret, ante exhibitionem testium, atq. ex-
aminationem iudicis, in ipsa expositione criminosum, atq. accusationis
exordio, alios gladii feruntur. Vocem enim funesta intercidit o-
portet posse, quam audiri. Majestatis autem crimen exceptum.]
Similiter Lubina. ¶ [Si et liberi accusatores manus misso-
rum, hæreditum effractim posse, edent qui servi supplicio
tenetur, huius causa ante prohibiti delationis exordium.]

¶ [Ei, qui in genuis esse dicitur]. In lege ipsa est, quam
ingenuum esse dicas. Mulierem eum alloquitur. Quare
paucis etiam inferius, ubi apud Gratianum legitur, utrum ut in li-
berum, & ingenuum, an ut in servum, in lege est, utrum
ut in liberum, & ingenuum, an ut in ancillam. Dicas et-
iam, quae proxime rectitas leges, Gratianus suo modo in summam
rectitatem.

CAUSA IV.

Vidam in excommunicatione constitutus, Episcopum
accusare disponit, & adolescentem infra decimum
et quartum etatis annum ad assertorem sua ac-
cussorium, & se testimoniū facit: adolescentem personam
accusatorum, & testū gerere cupit: die statuta ad iudicium electorum
iudicat Episcopus munera recurrat: à communione suspenditur:
tandem renovat iudicis, accusator, culpabilis, in accusatione inven-
tius: denon ad assertorū propria causa procedit.

Hic primo queritur, an in excommunicatione constitutus alium
accusare valeat.

Secundo, an infra decimum quartum annum, in criminali cau-
si testari quo posse.

Tertio, an ab accusatore proibitus, personam refutans posse
affirmare.

Quarto, an idem possit esse accusator & testis.

Quinto, an die constituta non occurrat, à communione sit re-
moverendus.

Sexto, si in Episcoporum iudicio accusatoris persona culpabilis
invenia fuit, an ad assertorū propria causa de cetero
sit administranda.

QUÆSTIO I.

D E prima questione sic flatum legitur in primo & secun-
do capite concilii Carthaginensis f. septimi, cui in-
terfuit Faustina Romana ecclesia legatus.

C. I. ¶ Ad accusationem non admittatur, qui in
excommunicatione perseverat.

D Iffimus & cum recte ad accusationem non ad-

a. nit. 19. 1. 2. b. Ibid. l. 3. c. Ex l. 1. & 4. alio modo apta-
tu verbu. d. Ivo p. 16. c. 61. e. Ivo ibid. c. 62. f. in Afri-
cano, c. 55. & 56. g. Ivo p. 4. c. 69. Pam. l. 4. c. 72. Ivo p. 15. c. 64.
L. 2. Judicem. conc. Car. & c. 69. Africani.

mitti, qui postquam excommunicatus fuerit, in ipsa ad-
huc excommunicatione constitutus, sive sit clericus, sive
laicus, accusare voluerit. ¶ Omnes etiam infamia ma-
culis aperiti, id est, histiones, ac turpititudinibus subjectæ
personæ, hæretici etiam, sive pagani, sive ludibri ab accusatione
prohibentur.

¶ [Ab accusatione prohibentur] A concilio absunt hac
verba: subintelligunt enim illa ex principio capitul. ad accusa-
tionem non admittantur.

C. II. ¶ Hæretici probantur, qui schismate, vel
excommunicatione ab ecclesia sunt separati.

Item Nicolaus Papa in epistola ad Michaelem
Imperatorem, cuius initium est
[Proposueramus.]

¶ Vnde & autem hi, qui à jam fato fratre, & commini-
strio nostro Ignatio depositi, excommunicati, vel ana-
thematisati fuerint, nullam adversus eum damnationem
intorquere poterint, ex prolatore & secundæ universalis
synodi capitulio declaratur, cum dicitur, [Si vero ecclæ-
siasticum fuerit crimen, quod Episcopo illatum exirerit,
tunc probari oportet accusantium personas, ut primò quidem
hæretici non lieeat, accusations contra orthodoxos
Episcopos pro ecclesiasticis negotiis facere.] Sed ne hos
hæreticos esse denegeris, audite sequentia. [Hæreticos
autem (inquit) dicimus tam eos, qui olim & ab ecclæ-
sia projecti sunt, quam qui post hæc à nobis anathemati-
zati sunt.] Porro si adhucenes sic creditis, audite quid
subditur. [Prater hos autem (sunt) & eos, qui fidem
fanam simulant confiteri, schismaticos & etiam, & eos, qui
seorsum à communicantibus nobis Episcopis collectas fa-
ciunt.] Deinde vero, & si quidam ab ecclesia super causis
quibusdam reprehensi fuerunt, & projecti, aut excom-
municati, sive ex cero, sive ex laicali ordine, nec his lice-
re accusare Episcopum: antequam proprio criminis primi-
tus exulantur. Similiter autem & eos, qui sub accusa-
tione priori constitut, non ante esse accepentes in accusa-
tione Episcopi, aut alicorū clericorum, quam innoxios
semenipos illatorum sibi offendenter criminum. Quid
autem periclit regula hujus imminet contemptoribus,
non ignoratis.

¶ [Ex prolatore] Nicolaus hic citat canonem, qui apud Gra-
cos est sextus concilii primi Constantiopolitanus, cuius canonu pri-
rem parvum paulo superius in eadem epistola recitaret, & signifi-
catur supra, 3. q. 5. cap. fin. Eo autem loco Nicolaus, de isto capitulo
hac verba addiderit. Quod tamen non apud nos inventur,
sed apud vos haberi perhibetur. Nam non modo hic ca-
non, neq; in versione Diophyti, neq; in prisca habetur, sed de omnibus
illis concilii canonibus hoc scribit B. Gregorius ad Eulogium lib. 5.
epist. 3. 1. Romana autem ecclesia eosdem canones; vel ge-
fita synodilli haec tenus non habet, nec accipit. In hoc
autem eandem synodus accepit, quod est per eam contra
Macedonium definitum.

2. ¶ Olim ab ecclesia] Statuitur in hac parte canonis, per-
inde pro hæreticis habendos esse Macedonianos, & Eudoxianos, quæ
in isto primo Constantiopolitanico concilio damnabantur, atq; haben-
di erant Paulianisti, & Ariani, quos olim Nicena synodus à
catholicæ ecclesiæ absiderat. Quamobrem non de quolibet
excommunicato hac sententia pronuntiat, quod putavistis aucto-
rissimo.

3. ¶ Schismaticos etiam] Ite in epistola Nicolai, & a-
pud Iovem. Græc autem est, τοις ἐτέροις καὶ τοῖς τιν-
τίσιν πολὺ τὸν οὐγῆν απεστημένους ομολογεῖν, διτζή-
σαντες ἐτέροις επιστολέροις τοῖς κανονικοῖς πρῶτοι Ἐπι-
σκόποι. id est. Præterea vero & illos, qui fidem quidem
fanam simulant confiteri, schismata autem faciunt, & ad-
versus regulares nostros Episcopos conventum ha-
bent: ut nihil mirandum sit, istos etiam pro hæreticis censere.

2. An. l. 1. c. 71. Ivo p. 14. c. 79.

Accusare an possit qui infra 14. etatis annum.
Accusare prohibitus utrum testis esse possit.

Item admodum & Balsamon interpretatur. Simulant enim il-
lam tueri fidem, quana appugnat.

Q V A S T I O II. & III.

Secunda autem, & testis quasvis eadem concilio Car-
thaginensi septimo a. uno eodemq. capitulo quarto
terminatur.

Itud. vero est hujusmodi.

C. I. q. Qui ab accusatione repelluntur, aut ad am-
num 14. nondum pervenerint, testes
esse non possunt.

T^Estes b autem ad testimonium non admittendos esse
censimur, qui nec ad accusationem admitti precepti
sunt, vel etiam, quos ipse accusator de domo sua produ-
xit. Ad testimonium autem infra annos quatuorde-
cim etatis sua non admittantur.

C. II. q. De eodem. PALEA.

[Item ex concilio Maticensi 3. c. 6.]

P^Lacuit d^r sancto conventu, ut testes ad testimoni-
um dicendum pretio non conducantur, & ut qui-
que optimi & fideiores in testimonium assumentur:
ut is, contra quem testimonium ferre debet, nullam
eis possit afferre s^r calumniam, & ut nullus testimonium
dicat, nisi jejunus.

2 ps. Item in criminali causa.

q. [Produc^r testi non potest, qui ante in eum reum testimoni-
um dixit.] sicut in 22. lib. ff. sit. de testibus lege 23. g. inve-
niatur.

Item titulo eod. lob. carmen. 4. si refert.

C. III.

S^I testes omnes ejusdem honestatis & existimationis
sunt, & negotii qualitas, ac iudicis motus cum his con-
currat, sequenda sunt omnino b testimonia. Si ver-
ò ex his quidam eorum i. aliud dixerunt, (licet
in pari & numero) credendum quidem est, sed quod
naturae negotii convenit, & quod iniurictus aut gra-
tia suspicione caret: confirmabitque iudex motum anti-
mi sibi ex argumentis, & testimonios, que rei aptiora,
& vero proximiiora esse competenter. Non enim ad mul-
titudinem respici oportet, sed ad sinceram testimonio-
rum fidem, & testimoniorum quibus potius lux veritatis af-
ficit. Item lege secunda, ff. eod.

In testibus / fides, dignitas, mores, gravitas examinanda est: & ideo testes,
qui adversus fidem testificationis sua vacillant, audiendi non
sunt. Item l. 3. q. Testium fides diligenter exami-
nanda est: ideoque in persona eorum exploranda erunt
in primis conditio cuiusque, utrum quis decurso, an ple-
bejus sit, & an honeste, & incutipate virtute, an vero quis
mortuus, & reprehensibilis, an locuples, vel egenus sit, ut
luci causa quid faciliter admittat, vel an ei inimicus sit, ad-
versus quem testimonium fert, vel amicus ei, pro quo te-
stimonium dat. Nam si careat suspicione testimonium,
vel propter personam, à qua fertur, quod honesta sit, vel
propter causam, quod neque luci, neque gratiae, neque
iniurictus causa sit, admittendum est. Item eadem lege
paule inferius.

3 ps. q. Lege Julia de vi cavetur, ne hac lege in re-

um testimonium discreceret ei, qui se ab eo, parente
eius liberaverit, quive impubes erit, quive iudicio pu-
blico damnatus erit, qui eorum in integrum refutatus
non erit, quive in vinculis, custodiave publica erit, qui-
ve ad bestias, ut depngent, se locaverit, quave palam
quatum faciat, fecerive, quive ob testimonium dicen-
dum, vel non dicendum pecuniam accepisse iudicamus,
vel convictus erit. Item l. quarta. q. Lege Julia publico-

a. & in Afr. c. 98. b. c. 1.7. c. 10. Rabanus in pan. cap.
Burch. l. 10. c. 20. Ivo p. 6. c. 364. Pam. l. 4. c. 93. c. al. Maticensi.
d. extra de testib. e. i. Bur. l. 16. c. 31. e. al. testimoniare. f. al.
infere infamiam. g. Tit. s. l. produci. h. alomnia, i. ab-
est ab orig. k. al. impars.] orig. l. testimoniu.] orig.

rum judiciorum cavitur, ne invito denuntetur, u-
stimonium litis dicat adversus sacerdotum, generum
tricum, privignum, sobrinum, sobrinam, sobrinorum
tum, eosve, qui priore gradu sint. ¶ Item, ne die
ipsius, liberorumve ejus, parentum, viri, uxoris, tem-
tem, a ut nec patroni, patronave adversus libertos, au-
liberti adversus patronum cogantur testimonium di-
re. ¶ Cum b. autem excipiatur, nō gener, aut fo-
vitus testimonium dicere cogatur, nō gener, appellatio
sponsum filia quoque contineri placet. ¶ Item dis-
ponsa Patrem. Item leges sexta. Idonei non videtur
se testes, quibus imperati potest, ut testes fiant, ha-
ze se p^rima. Servi responso tunc eredendum est, dia-
lia probatio ad erendum veritatem non est. Ita
est. Inviti c. testimonium dicere non cogantur,
valetudinarii, vel milites, vel illi, qui cum magis-
tratu reip. causa absunt, vel quibus venire non licet.
lege decima nonas. ¶ Publicani etiam testimonium
dicunt inviti. ¶ Item is, qui non detectandi rei
nū causa aberit. ¶ Item is, qui exercitui prebendis
conduxit. Sed nec pupilli testimonium dicere
potest. Item l. 20. ¶ In testimonium accuse-
re non debet eum, qui in iudicio publico rei eius
qui minor vigintianus erit. Item l. 21. ¶ Obra
famulos dominatus, intestabilis fit. Item. * Litterat
gat, non tantum privati, sed etiam magistratus in per-
tenti sunt, testimonium dicant. Prator quaque
causa dare debet in iudicio adulterii caula. Si summa
rei conditio sit, ut arenarium testem, vel similem per-
nam admittere cogantur, sine tormentis testimonium
erendum non est. Item l. 24. ¶ Testes enqua-
cutor de domo produxit, interrogari non plent. In
l. 25. ¶ Patroni quoque in causa, cui patrocinio
præstiterunt, testimonium non dicant, quod & i-
esuitoribus negotiorum observantur est. Item l. 26. ¶ Qui falsò & vel varie testimoniam dixerunt, vel in
parte propter prodiderunt, a iudicibus competenter pa-
antur. Item l. 27. ¶ Pater & filius, qui in perdet
ius est item duo fratres, qui in eisdem patris portis
sunt, testes utique in eodem testamento, vel eodem
negotio fieri possunt: quoniam nihil nocet ex uno
plures testes alieno negotio adhiberi. Item l. 28. ¶ Imphridius f. an ad testimonium & adhiberi
fit, quiphas incolentes sexus ostendit. Item l. 29.
¶ Fitis idoneus Pater filio, aut filius Patri non est. Item l.
30. ¶ Idoneus testis in re sua intelligitur. Item l.
31. ¶ Ad fidem rei gesta facienda etiam non rogari
fit intelligitur. Item l. 32. ¶ Vbi numerus testium
non adiudicatur, etiam duo sufficient. Pluralitate
cuius duorum numero contenta est. Item l. 33. ¶ Cis
testibus considerandum est, qui simpliciter nisi fundare
utrum unum, eundemque, & præmeditatum form
nem attulerint, an ad ea, quæ interrogantur, ex tempore
veritatem ratiocinaria responderint. Item pauli inferius. ¶ Sunt
fine publicis monumentis cuiusque rei venient de
honoribus, alias numerus testium, alias dignitas &
flos, alias veluti confensione fama confirmata
qua queratur fidem. Non ergo ad unum probandum pos-
sunt cognitionem statim iudex alligare debet, sed in
sententia animi sui existimare, & quid aut credat, ne
parum sibi probatum opinetur. Item pauli inferius.
¶ Alia est auctoritas prefentum testium, alia testi-
moniorum, quæ recitari solent. Item Codicil. lib. 4. n. 1. a

testiū. l. ¶ Soli testes ad ingenuitatis probationem non sufficiunt, nisi instrumenti, &c. argumentis adjuventur. Item l. 2. ¶ Etiam jure civili domestici testimoniū probatum, nec alius legitimus admicūs causam approbat, nullius esse momentū certum est. Item l. 4. ¶ Eos testes ad veritatem adjuvandam adlibetū oportet, qui ob amī gratia & potestātē fidem religioni judicariā debent, ut possint proponere. Item l. 5. ¶ Parentes & liber tū invicem adversus se nevolentes ad testimoniū admittendi sunt. Item l. 6. ¶ Qui b. intendit, sive intentionis proprias debet afferre probatae, non petere adversarium cogi ad exhibitionem eorum, per quos i. sibi negotiū fiat. Item l. 7. c Servi neque pro domino, neque adversus dominum, sed pro factuō interrogati possunt. Item l. 8. d Iurisprandi religione testes prius quam prohibeant testimoniū, coactentur, & honestioribus potius testibus fides habeatur. Vnius vero testimoniū ne mo judicū in quaenam causa faciliter patiatur, admitti imo unius testis responsū omnino non audiatur, etiam si præclarā curia honore præfulget. Item l. 9. Omibus in re propria dicendū testimoniū facultatem jura submoveunt. Item l. 10. Liberti & testes ad causas postulantur alienas, si soci, & participes criminis non dicantur, sed fides ab iis notitiae postuletur. Venitus f. autem ad judicium, per accusatorem, vel ab iis, per quos fuerant postulati, campus competentes ministrantur, etiam si pecunia causa ab altera parte testes producentur sint. Item l. 11. Liberti & adversus patronos sponte prodice non audiant, sed ne vocati quidem in iudicium venire cogantur. Item l. 12. Si quis testibus usus fuerit, idemque testes adversus eum in alia lite producantur, non licet ei personas eorum exciperi, nisi ostenderit inimicitias inter se & illos postea emeritis, ex quibus testes repellere leges præcipiunt: non admenda scilicet ei licentia ex ipsis depositionibus testimoniū eorum argueret. Sed & si liquidis probatio nibus datione, vel promissione pecuniarum eos corruptos esse ostenderit, etiam eam allegationem integrare, ei testiū oportet.

¶ In hoc capite variae leges digestarū & codicis ita referuntur, ut interdum eadem prorsus afferrat verba, interdum vero mutet, ac trasponat, & in summam redigat. At plura quae sunt ex originali emendata, nisi ubi Gratianus de industria mutaverat.

1. ¶ Per quos] In vulgaris legebatur, per quos. Emendatio vero est ex manuscripto, & lege ipsa, in qua agitur de exhibitione testium, non autem de editione instrumentorum.

2. ¶ Coactentur] Sic in aliquot manuscriptis, que lectio eum his verbis legit, arctari præcipimus, magis convenient, quam vos, coecceantur, qua erat in impressis.

Sed obicitur illud beati Brictii, h. qui voce pueri triginta dies ab artu habentem innocentem probatum est. Sed miracula dicens sunt admiranda, non in exemplario humane actionis trahenda.

QVÆSTIO IV.

D E quarta vero quæstione Fabianus Papa, epist. 1. ad Episcopos orientales constitutus, dicentes.

C. L. ¶ Accusator & testis, vel iudex, aliquis simul esse non potest.

1. N VIIlus i. unquam presumat accusator simul esse & iudex vel testis: quoniam in omni iudi-

a Testiū.] orig. b L. nimis grave.] mutata verbo rō serie. c Paulus alter. d Paulus alter. e Le. quo nam liber. f Paulus alter. g L. libertorum aliquibus verbis prætermis. h Sulpitius Severus l. 3. vita S. Martini. i Anf. l. 3. c. 75. Bure. l. 16. c. 15. Ivo p. 6. c. 321. Pann. l. 4. c. 81.

cio quatuor personas necessarie est semper adesse, id est, judices electos, accusatores idoneos, & defensores con gruos, atque testes legitimos. Iudices 2 autem debent uti exequitate, testes veritate, accusatores intentione ad amplificandam causam, defensores extenuatione ad minuendam causam.

1. ¶ Idoneos] Apud Fabianum, & Burchardum, & Iu nem hic locus sita habet, judices electos, & accusatores, ac defensores, atque testes. Verum, quia voces ille, idoneos, con gruos, legitimos, sunt in omnibus verius codicibus Gratiani, & Pannormia, nihil est mutatum.

2. ¶ Iudices autem] Hac neg. in epistola sunt, neg. apud alios collectores, nisi in Pannormia.

C. II. ¶ Quilibet in causa duas personas gerere non debet.

Item Damafus Papa, epist. 3. c. 7.

iij. N VIIlus i. introducit personaliter, sed accusatores & accusati aqua audiantur ratione, juxta quod gestorum ordo exigit. Accusatores vero, & iudices non idem sint, sed per se accusatores, per se iudices, per se testes, per se accusati, unusquisque in suo ordinabilius ordine. 2 pars. ¶ Nam inscriptione primò semper fia, ut rationem calumniator recipiat, quia ante inscriptionem nemo debet iudicari, vel damnari, cum & facilius leges haec retineantur.

¶ Codice libro novo, titulo de accusationibus & inscriptionibus, l. 7. & Codice, eodem libro, de adulterio, l. 6. & titulo de Abigeis, l. unica. ¶ Aliquando etiam sine inscriptione accusatio fieri potest. [Ea enim, qua per officiales b. presidiis demonstrantur, & extra solemnem accusacionem posse perpendi incognitum non est.]

¶ Item Codice de adulterio, l. 6. c Si maritus iure mariti, hoc est, intra sexagesima dies utilis adulterium uxori suis accusare voluerit, quam ex sufficiente sola ream facere valer, non continetur vinculo inscriptionis. Item C. de Abigeis, l. unica. [Abaldi animalis accusatio non solum cum inscriptionibus, sed etiam sine observatione proponitur.]

¶ Item Cod. de accusa, l. 8. [Si quis se injuriat ab aliquo passum putaverit, & querelans deferre voluerit, non ad statuaries decurrit, sed presidiis adveniunt potest, aut habebos offerens, aut querelas suas apud aida deponeri.]

¶ In 1. dia autem criminalibus causis dignum est, ut inscriptiones præponantur, que magnitudinem videlicet criminis tempus, defingant, ut alterum partem digna legum terrene posse auctoritas.

1. ¶ In aliis autem] Lex 18. Cod. de accusa habet, in causis criminalibus, cetera vero eodem planè modo arg. à Gratianu inserviantur.

2. ¶ Auctoritas] In vulgaris hic repeatabatur versiculos. Inscriptione, ex capitulo Damasi: sed ab eti a verius codicibus, & fructu repeaterat.

De domo etiam iudicis accusator, vel testis produci non debet, nisi in causam suspicionis incidat iudex.

C. III. ¶ Suspicionis incidet in crimen iudex, de cuius domo, vel accusator, vel testis producitur.

Unde Nicolaus Papa ad Michaelen Imp. epistola, cuius initium est, [Proposueramus.]

C Ontra ritum ecclesiasticum, contraque venerandas leges productur accusator de imperialibus ædibus, & cui imperati potest, ad falsum dicendum testimonium adhibetur. Fiant suspecti iudices, & mercenarii, & lupi custodes, qui videbantur esse pastores.

¶ Caput hoc emendatum est ex ipso originali Roma impresso.

a Poly. l. 5. s. 1. Burch. l. 16. c. 31. Pannorm. l. 4. c. 28. Ivo part. 5. c. 227. b officium.] orig. c Ea quidem, C. de accus. & inserti.

Q V A S T I O V.
De quinta vero questione in concilio Carthaginensi
 a III. c. 7. sic invenitur definitum.
 C. I. q. Non est à communione suspendendus,
 qui die statuta ad causam venire
 non potuit.

Quisquis b. Episcoporum accusatur ad Primatem
 provincie ipsius causam deferat accusator. Nec à
 communione suspendatur, cui crimen intenditur, nisi
 ad causam suam dicendum, i. electorum judicium, die
 statuta, literis evocatis minime occurrit, hoc est, in
 tra spatum mensis ex ea die, qua eum literas accep-
 se confiterit. Quod si e. aliquas veras necessitas cau-
 sas probaverit, quibus eum occurrere non potuisse ma-
 nifestum sit, causa sua dicenda intra alterum mensem
 integrum habeat facultatem. Verum tandem post men-
 sem secundum non communicet, donec purgetur. Si
 autem nec ad concilium universale 2 occurrere vo-
 luerit, ut vel ibi causa ejus terminetur, ipse in se damnationis sua sententiam dissile judicetur. Tempore sanè,
 quo non communicet, nec 3 in sua ecclesia, vel paro-
 chia communicet. Accusator autem ejus, si nunquam
 diebus causa dicenda defuerit, à communione non re-
 moveatur. Si vero aliquando defuerit subtrahens se,
 restituo in communionem Episcopo, removeatur à com-
 munione accusator: ita tamen, ut ne ipso admiratur
 facultas causa peragenda, si è ad diem occurrere non no-
 luisset, d. sed non potuisse probaverit.

1 ¶ Electorum iudicium] Ista duæ voces absunt ab editione
 Coloniensi conciliorum in quatuor tomis.

2 ¶ Universale] In concilio ipso additum, anniversarium
 quid in Africano concilio c. 62. offenditum de universali concilio Af-
 ricæ esse intelligendum.

3 ¶ Nec in sua ecclesia] Sic in ceteris conciliorum editioni-
 bus. & codice canonum, & apud ceteros collectores. Sed in edi-
 tione quatuor romerum c. 7. nec in sua plebe communicet. Gra-
 ciæ, c. 19. legitur, ἢ δὲ εἰ τῇ οἰκείᾳ κακοποιητικῇ, ἢ δὲ εἰ παρο-
 ηγονται κοινωνη. id est, neque in propria ecclesia, nec in
 parochia communicabit.

Q V A S T I O VI.

Sexta vero questione eodem septimo capitulo concilii Cartha-
 ginensis III. terminatur, in quo sequitur.
 C. I. q. In cristi, & proprio duxerat negotio ad
 arguendum admittitur, qui in Episcopi
 accusatione culpabilis inven-
 tur.

Illud e. vero placuit, ut cum agere coepit in Epi-
 scoporum iudicio, si fuerit accusator persona cul-
 pabilis, ad arguendum f. non admittatur, nisi proprias
 causas, non tam ecclesiasticas, vel i. criminales asser-
 te g. voluerit.

1 ¶ Vel criminales] Abest hoc à concilio, & ceteris collec-
 toribus, sed resistentum est ob causam, & reperitur in e. si accusato-
 rum.

C. II. q. Propriam causam agere valer, cui accu-
 sare non licet.

Item ex concilio Carthaginensi 7. c. pro-
 p. fidem.

Omniibus, h. quibus accusatio denegatur, in causis pro-
 priis accusandi licentia non est deneganda.

a. Et Felix Epiz. ad Episcopos Gallie. b. Ansel. I. 3. c. 122.
 Burch. I. 3. c. 160. Ivo p. 5. c. 370. Pann. I. 4. c. 106. c. mfs. q. 3. sagro-
 ram. d. al. soluisse. e. Anselm. I. 3. c. 121. Burch. ibidem. Ivo
 ibidem. Pann. ibidem. f. ad accusandum, usq. agendum. g. al.
 dicere. h. Ivo part. 16. c. 64.

C. III. q. In accusatione Episcoporum defini-
 citur tantum experiri
 potest.

Item Felix Papa omnibus Episcopis per Gallicanum
 provincias confinxerit, episola secunda.

Si a accusatorum personæ in iudicio Episcoporum
 culpabiles apparuerint, ad arguendum non admittan-
 tis proprias causas asserere, non tamen criminales
 ecclesiasticas voluerint.

C. IV. q. De eadem.
 Item Hadrianus Papa in capitula, c. 5.

¶ Vnde si accusatorum persona in iudicio Episcoporum
 culpabiles apparuerint, ad arguendum non admittan-
 tis, nisi proprias causas habuerint, non tamen criminales
 vel ecclesiasticas.

C A V S A V.

HN infimam cuiusdam Episcopi chartula an-
 nis occulte conservatur: tandem accusari
 in publicum. Episcopus autem sensu litterarum
 causa sua die facta adeffit non valens, pro
 curatorem iudicis presentavit, abz. funde
 dicitur damnatur. Demum iudicio per appellacionem
 accusatoris inimicatus Episcopus conqueritur: tandem erga p-
 ratione deficit accusator.

1. Primò queritur, qua pana sit feriendus, qui in
 bellum clanculo scribens, prædictæ nego-
 mandavit.

2. Secundò, quoties sit vocandus ad causam, antiquam
 rem damnationis accepit, b.

3. Tertio, an pro procuratore causa sua agere valet, p-
 serpiente causa adeffit non potest.

4. Quartio, an abz. syndicis audiencia sit damnatur.

5. Quinto, an ideo aliquis habendus sit inimicus, qui inim-
 icis indicatis.

6. Sexto, qua pana sit plectendus, qui, quid intulit, p-
 valent.

Q V A S T I O I.

De prima questione Hadrianus Papa scribit in op-
 lis, c. cap. 49. al. 50. dicens:

C. I. q. Flagelletur, qui scripta in alterius famam
 neglexerit probare.

¶ Vi d. in alterius famam publice i. scripturam.
 Qverba consumeliofa confinxerit, & repente f-
 non probaverit, flagelletur: & qui ea prius invent-
 rumpit, si non vult auctoris facti causam incurreat.

1 ¶ Publice] Hadrianus, Capitulari Cardi, & Ivo his
 in publico.

C. II. q. De eadem.

Item Gregorius 5. epist. 39. fove c. 170.

¶ Vidam e. maligni spiritus confilio repletus, em-
 tra Castrorum Notarium, ac reponatatem nocturno
 silento in publice i. civitatis loco conside-
 rationem posuit in ejus criminis loquenter, multique enim
 de facienda pace callide contradicentem. ¶ Et en-
 quisquis veraciter loquitur, semelplum innocentem
 non debet formidare, oportet, ut publice exeat, & que-
 conque in contestatione sua loqui presumat, cele-
 dat. Quod si non exercerit, neque publice confessus fa-
 rit, quisquis ille sit, qui hoc agere presumptus, vel con-
 sensum in tanta iniquitate confilio præbuit, ex Det. b.
 Domini nostri IESU CHRISTI spiritu definitus, ac
 sancti ejus corporis ac sanguinis participatione præ-
 varitus sit. Si vero, quia latet, & quoniam reficit, con-
 teneri ad disciplinam f. non valer, si tanti malo con-
 sciens, etiam prohibitus, corpus a sanguinem Domini

a. 3. q. 10. c. fin. Ivo p. 6. c. 418. b. al. excipiat. c. Cap.
 17. c. 361. d. Ansel. I. 3. c. 160. Ivo p. 4. c. 116. & p. 16. c. 17. e. al.
 vo p. 6. c. 321. f. al. disciplina. orig.

percepit